

מסורת הש"ס

שבועות שתיים פרק שלישי שבועות

כב.

עין משפט
גזר מצוה

(א) [למקן עמוד ד ע"ש],
(ב) [מדרס לה], (ג) [לשיל
כא: (ד) אטעטע נמי. כלי
רש"י (ה) מדרס לה. ע"ש,
(ו) הריעב"ן מ"ו, (ז) [ע"ב],
(ח) [ויקרא פרק טו],
(ט) [ויקרא ה].

הגהות הב"ח

(א) גמ' שלא אוכל שם
ואכל כגמ' תפשוט עד
לכ"ל: (ב) תוס' ד"ה אל
וכו' דאיהו גופיה:

רבינו חננאל

תפשוט בעיא דרבא דהוה
בעי בושבע שלא אוכל
עפר. ודחי' כי קא אמרין
דליכא אכילה בפחות
מכזית במידה דבר אכילה
הוא עפר לאו בר אכילה
הוא: אמר להו' ר' עקיבא
לדבר' ר' עקיבא דמי
בתחלת כריתות בחוטפתא
המגדף ר' עקיבא מחיב
קרנ' שנאמר בו כרת כו'.
ודחי' שאני מגדף ומדבר
וחוטט הוא. כי קאמרי
מדבר ואוסר עצמו:
ואקשינן והרי נזיר כיון
דאמר הריני נזיר נאפר
בין ובטומאה ובתולדות
ומביא קרבן. ודחי' שאני
נזיר ולא מייחב קרבן אלא
לאשתרוי' ליה איסוריה.
כי קאמר דמייחב קרבן
אדבוריה קאמרין: ולא
והרי הקדש דאדבוריה
נאפר והתנהג ממנו חיוב
קרנ'. ודחי' שאני הקדש
דלכולי עלמא איסוריה
שוה מה שאין כן
בשבועות: והרי קונמות
פ"י האומר קונם ככר
זה עלי. ודחי' קאמרי
רבנן אין מעילה בקונמות
כלומר המעיל בקונמות
לא מייחב קרבן: אמר
רבא מחלוקת ר' עקיבא
וחכמים בסתם. אבל
במפרש שבועות דבר
הכל כל שהוא. והני
מילי בושבע באכילה
אבל נשבע שלא אטעום
דברי הכל בלא שהוא
חיוב. אמר רב פפא
מחלוקת בשבועות אבל
בקונמות כיון דלא מדבר
שם דאכילה דברי הכל
בכל שהוא דכבריה דמי:
ואתנינן עליה. והתני שני
קונמות מצטרפין שתי
שבועות אין מצטרפין.
ר' מאיר אומר קונמות
כשבועות. פ"י האומר
קונם כשר זה עלי ופת
זה עלי כזית משניהם
בשופר האוכל חיוב.
אבל נשבע עליהן אין
מצטרפין. ואקשינן אם
הקונמות חייבין עליהן בכל
שהוא צירוף למה להו'. ומשני כגון דאמר אכילה מבשר זה
ומפת זו עלי קונם. דכיון דאדבר בהו אכילה משום הכי בעינן צירוף לכזית. ואקשינן אי הכי גבי שבועות

תפשוט כו'. מדקמני מתני' [יט:] היכן מנינו כו' אלמא צעפר נמי בזכית
בעינן: כי קאמרין. היכן מנינו כו' במידי דבר אכילה קאמרין:
והרי קונמות. האומר קונם ככר זו עלי אוסר עצמו בכל שהוא
שזה כלקמן: כמפרש דמי. לפי שאינו מוזכר זה שם אכילה כל
שהוא קאמר: והרי מגדף. מצד
את השם דלפניו רבי עקיבא דלדבר
בכריתות (דף ו'). ואמר מגדף מציא
קרנ': והרי נזיר. שמדבר ואוסר
דצורו ומציא קרנ' ביום תגלמותו:
על דצורו. שסחליף דצורו: והרי
הקדש. שמדבר ואוסר דצורו את
שהוא מקדש ואם החליף דצורו
ונהנה ממנו מציא קרנ' מעילה:
והרי קונמות. שלא אסרה אלא עליו
ואם אכל ממנו קס"ד דמציא קרנ'
מעילה שהקונם לשון הקדש הוא:
אין מעילה בקונמות. דלא קרינן בזה
מקדש ה' (ויקרא ה) ששרי מוליך הוא
אכל כל אדם: מהו דסימא אטעום
נמי. לשון אכילה הוא כדאמרי אינשי
נטעום מידי: קונמות כיון דלא
מדבר שום אכילה כדמפרש דמי
גריסין: שני קונמות. שתי ככרות
שחפרן עליו בקונם: מצטרפין. מעט
מזה ומעט מזה לכזית: שתי שבועות.
שתי ככרות שנשבע עליהן: אין
מצטרפין. ולקמן מפרש טעמא.
והשתא סלקא דעמיה לפי שהזכיר
שם אכילה על זו ועל אכילה על זו:
אמאי אין מצטרפין. הרי על שתי
זכיר שם אכילה אחת: מסוף
שחלוקות לחטאות. מתוך ששתי
ככרות הללו נשבעות שמים לענין
חטאת בשבועה זו אם אמר שבועה
שלא אוכל מזו ומזו ואכל כזית מזו
וכזית מזו זהעלם אחד חייב שמים
דכדתן [למקן] שבועה שלא אוכל פת
מתוך פת שעורין פת כוסמין ואכל
חייב על כל אחת ואחת ומיימין
לה צתורת הכנים (ו) מוהיה כי יאשם
לחטת מאלה (ז) למיידע על כל אחת ואחת
וגו' וכי אמר נמי מזו ומזו שתי
שבועות חשיבי הלכך כי אכל מזו
חזי שיעור ומזו חזי שיעור אין
מצטרפות אכל קונמות אין חלוקות
לאשמות למאן דאמר יש מעילה
בקונמות (מדרס לה). דאם נהנה וחזר

והרי מגדף. ה"נ הוה מני למפרך משבועת העדות והא
דפריך ממגדף משום דאפי' חטאת קבועה מיימין:
והרי הקדש. תימא מאי פריך דנימא דמתני' הכי קאמר היכן
מנינו מדבר ומציא קרנ' על דצורו בלא שום מעשה שזה
מדבר ומציא קרנ' בלא שום מעשה
כגון שבועה שאוכל ולא אכל אכל
הקדש מציא קרנ' על מה שאכל
שעשה מעשה: אבל בקונמות
דברי הב"ב שחז"ל. תימא דחמיר
קונם מהקדש (ז) ואיזו גופיה לא
אסיר אלא משום דהו' כהקדש והקדש
זעי שום פרוטה: מתוך שחלוקות
דחטאות אין מצטרפין. פי' בקונמות
אכל קונמות אם נהנה וחזר ונהנה
זהעלם אחד חדל הוא דמייחב
דכולהו חדל מעילה היא דכתנן ז"ר
את המעילה לזמן מרובה ואין נראה
להניח ראיה משם דהתם לחומרא
מן ליה שאם נהנה מחזי פרוטה
וחזר ונהנה לזמן מרובה חזי פרוטה
מנעטרף כחילו נהנה כל הפרוטה
בצט אחת ולא היה צריך לפרש אלא
דלענין חטאת חלוקה משום דכתיב
(ויקרא ה) לאחת מאלה אכל גבי
מעילה לא כתיב הכי: רבינא אמר
כי קאמר רב פפא למלכות כו'.
לרבינא נמי טעמא דרצנן דרצנן
פנחס דמסקין בסמוך וכל רבינא
לחדש דאין צריך לומר איפוך דכיון
דר"מ לאו טעמא דנפשיה קאמר אלא
לדבריהם דרצנן קאמר להו דקאמר
בסמוך וטפי ניחא ליה לאפוכי דרבי
מאיר לרצנן כההיא צמרייתא דמיימין
מלהגיה ולהפך דר"מ משום דצין
שבועות לקונמות וצין קונמות
לשבועות לא טעי מנא:

וחכמים

דכוותה גבי שבועות דאמר שבועה שלא אוכל משתיהן אמאי אין מצטרפין
אמר רב פנחס ישאני שבועות מתוך שחלוקות לחטאות אין מצטרפות אי
הכי ר' מאיר אומר קונמות כשבועות בשלמא שבועות הואיל וחלוקות
לחטאות אלא קונמות אמאי לא איפוך רבי מאיר אומר שבועות כקונמות
ולית ליה לדרב פנחס רבינא אמר כי קאמר רב פפא לענין מלכות כי תניא
ההיא לענין קרבן דבעינן שוה פרוטה למימרא דסברי רבנן יש מעילה בקונמות
והתניא ככר זו הקדש ואכלה בין הוא בין חבירו מעל לפיכך יש לה פדיון ככר
זו עלי הקדש (הרי) הוא מעל חבירו לא מעל לפיכך אין לה פדיון דברי ר"מ
וחכמים

ונהנה זהעלם אחד חדל הוא דמייחב
מחדל מייחבו נמי וכן לענין מלכות אם צמרייתא דמיימין ששרי עובר וחזר
ועובר דכתנן (מסות דף כא). נזיר שהיה שומה יין כל היום כולו אינו חייב אלא אחת אמרו לו אל תשמה אל תשמה והוא שומה חייב על
כל אחת ואחת: שבועות קונמות. מצטרפות ואע"ג דחלוקות דלית ליה לדרב פנחס. וכלא איפוך לא מיתרצא דאי הוה מתוך ר'
מאיר דאמר בקונמות אין מצטרפין לית ליה לדרב פנחס הוה קשיא לן צין שבועות צין קונמות אמאי אין מצטרפין הרי על שתיים לא הזכיר
אלא אכילה אחת אבל השתא דאמר מצטרפות ולית ליה לדרב פנחס לא קשיא מידי: כי אמר רב פפא. בקונמות כל שהוא
למלקות קאמר וכי תניא ההיא דמצטרפין לענין קרבן מעילה וצירוף דקמני לאו למית אלא לשוה פרוטה: ויש לה פדיון.
שמופתס פדיונה והיא יוצאה לחולין דזהקדש כתיב (ויקרא ח) ופדה צערקן: אין לה פדיון. להמירה לו שלא נאמר פדיון צאטורין:
ואכל

פנחס. רבינא אמר כי אימרת דלרב פפא קונמות בכל שהוא למלקות. וכי
מצטרפין מי שיהנה מהן בפרוטה חייב קרבן מעילה: ואקשינן וסברי רבנן יש

כא א ב מ"י פ"ד מהל'
שבועות הלכה א ב
סמך לאחין רמא טו"ש
י"ד פי' רמא טו"ש א:
כב ג מ"י פ"ד מהל'
מדרס הל' ה סמך
לאחין רמא טו"ש י"ד פי'
רמא טו"ש [טז] י:
כג ד מ"י שם הלכה ו
סמך שם:
כד ה מ"י פ"ד מהל'
שבועות הלכה ח:
כה ו מ"י פ"ד מהל'
מדרס הלכה ו סמך שם
וענין השבועות וכו':
כו ז מ"י פ"ד מהל'
שבועות הל' ח סמך
לאחין רמא:
כז ח ט מ"י פ"ד מהל'
מעילה הלכה ט:

מוסף רש"י

מפרש נמי בבבא דמי.
מפרש דשבועה ככירה
בבא דמירין דמי. כירה
טעמא מאי משום דחשיבא,
מפרש נמי איהו אשכנש
לדסתי' עליה (לעיל כא).
כבר זו הקדש. שאמר
בשלוש קונם ונלשון קונם
והוא הדין נמי לא אמה
אלא בשלוש קונם (מדרס
לה. לגימא שם) קונם ככר
זה הקדש. בין הוא בין
חבירו מעל. ששרי
הקדש פנחס סמך עלמא
(שם). לפיכך. הואיל ויש
זה מעילה. יש לה
פדיון. ויצאה לחולין. דהו'
ככר (שם). ככר
זו עלי הקדש. כיון
לחמר על. עליה דעיה;
שויה הקדש. הוא מעל.
אל אכל חייב לשלומי.
חבירו לא מעל. דלא
אסרה אלא על עצמו וגבי
פדיון הו' מחולין (שם).
לפיכך אין לה פדיון.
שהוא עמנו אין יכול
לפדותה מעלם שרי אמר
על. ולא על אחר. ואמר
אין יכול למעול זה (שם).

רבינו חננאל (המשך)

נמי כגון דאמר שבועה
שלא אוכל משתיהן
אמאי אין מצטרפין.
ופריך רב פנחס שאני
שבועות הואיל וחלוקות
הן לחטאות. פי' סתמא
בבא דהכשר בכל
שהוא מה שאין כן
בקונמות לפיכך אין
מצטרפין: ואקשינן אי
הכי ר' מאיר תינח
שבועות משום דחלוקות
הן לחטאות לפיכך אין
מצטרפות. אלא בקונמות
אמאי פוטר ר"מ. ואמרין
איפוך ואימא שבועות
כקונמות כלומר מצטרפין
גמא ואלי ולית ליה לרב
נזיר הא שני קונמות
מעילה בקונמות והתניא